

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

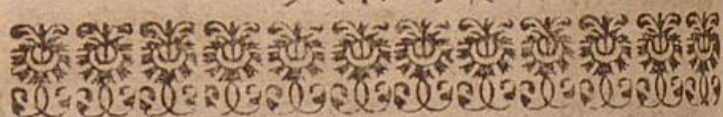
Manuale Parochorum, De Plerisque Functionibus, & Obligationibus, ad Parochias, Parochos & Parochianos attinentibus

Engel, Ludwig

Salisburgi

§. I. Quid sint, cui, & quomodo solvantur Decimæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40922

P A R S IV.

De Juribus & Reditibus Parochorum.

C A P U T I.

De Decimis.

§. I.

Quid sint, cui, & quomodo solvantur Decimæ.

S U M M A R I A.

1. Quid & quotuplices sint Decimæ.
2. Decimæ quatenus sint juris divini.
3. Pro Decimis Parochus habet intentionem fundatam in Jure.
4. Declaratio c. 2. de restit. spol.
5. Monasterium circa Parochiam sibi incorporatam censetur loco Parochi.
6. Cui Parocho solvenda sint Decimæ.
7. Quid sint & cui debeantur Decimæ novalium.
8. Laici habentes Jus decimandi ex privilegio infundatione non possunt exigere Decimæ novalium.
9. Idem de Religiosis qui Jus decimandi à Laico acceperunt.
10. Resolvitur questio, an Ecclesiastici habentes Jus decimandi ex privilegio possint petere Decimas novalium.

II. Falsè

11. Fallit in certis casibus.
12. Parochus potest prohibere, ne Decima separentur se vel suo nuncio absente.
13. An in solutione Decimarum admittenda sit impensarum deductio.
14. De jure decima sumptibus Parochianorum deferenda sunt in horrea Parochorum, valet tamen consuetudo contraria.
15. Moram committenti nocet interitus Decimarum.
16. Decimæ non solute an sequantur possessorem prædij.
17. Qualis actio competat contra tertium possessorem.
18. Respondetur ad contraria.
19. Exceptio circa Decimas competentes ex Laicis, vel ex privilegio.

DECIMÆ sunt pars decima fructuum terram, quàm aliarum rerum Deo in recognitionem universalis dominij debita & ipsius ministris persolvenda. Sunt autem decimæ aliæ prædiales, quæ ex fructibus prædiorum debentur, ut de vino, frumento, oleo, pomis, feno, & similibus. Aliæ personales, quæ debentur ex lucro humanâ potissimum industriâ quæsito, ut ex mercatura, militia, stipendijs, aliisque negotiationibus & obventionibus. Tertium quoque genus decimarum nonnulli constituunt, quas *mixtas* appellant, eò quòd partim quantum ad productionem naturæ de prædialibus, partim quantum ad accedentem industriam de personalibus participant, & hujusmodi censent esse *decimas animalium*, seu ex fructu pecorum

rum

rum perceptas ut lanæ, lactis, ovorum, &c. Sed magis placet, istas decimas animalium ad *prædiales* referre, tum quòd in jure tantum duo genera decimarum, scilicet *prædialium* & *personalium* exprimantur *c. ad Apostolica. 20. h. t.* tum quòd plùs in illis natura, quàm industria operetur; etiam in frumento & vino magna hominum industria accedere debet, & tamen nemo dixerit, decimas frumenti & vini personales esse.

- 2 Originem habere decimas ex Jure divino nullus ambigit, (si de *prædialibus* loquamur, secùs de *personalibus*, ut infra in quæst. 7. dicitur) ut videre est *Levit. 24. Num. 18. & Dent. 14.* An verò etiamnum hodie in novo testamento Juris divini sint, sicut asseritur in *6. Parochianos. 14. & c. tua nobis. 37. h. t.* inter antiquiores præsertim DD. gravis fuit concertatio, à qua illa quæstio principaliter dependet, an decimæ per consuetudinem, privilegium, vel præscriptionem Parocho auferri possint. Sed omissis quæ fusè pro & contra passim adducuntur, hodie magis receptum est, decimas eatenus esse Juris divini, in quantum deserviant pro necessaria sustentatione ministrorum Ecclesiæ. quia teste Scripturâ, *dignus est operarius cibo suo, Matth. 10.* & Apostolus *1. Cor. 9.* dicit: *Dominus ordinavit, ut qui Evangelium annuntiant de Evangelio vivant, & qui Altari deserviunt de Altari vivant.* Unde hoc respectu nec privilegio, nec consuetudine tolli posse, infra dicitur. *Cæterum au-*

tem quòd præcisè decima & non major vel minor pars dari debeat, censent unam esse de legibus cæremonialibus & judicialibus, quæ per legislatorem hominem in novo Testamento acceptatæ obligant tantùm ex jure humano, arg. *c. un. de Purif. post part. vid. Azor. Instit. mor. p. 1. lib. 7. c. 23. Hen. Canis. de Decim. cap. 3.* Idque non parum confirmatur ex eo, quòd summi Pontifices pridem concesserint, & adhuc concedere soleant Religiosis aliisque Privilegia exemptiones & immunitates à solvendis decimis, *c. ex parte. cum seqq. h. t.* quod fieri non posset si decimæ simpliciter Juris divini forent.

Decimæ Parocho propter spirituale ministerium persolvendæ sunt, & ita quidem ad eum spectare censentur, ut si cum Monasterio, Clerico vel Laico seu quocunque qui Parochus non est, super decimis litiget, non cogatur Jus suum probare, quia fundatam intentionem habet in Jure, ex quo præsumitur, quòd decimæ ad ipsum pertineant, nisi Adversarii contrarium ostendant, *c. cum contingat. & c. cum in tua. h. t.* inò quamvis aliàs spoliatus ante omnia restituendus, spoliatus tamen à Parocho super decimis non restituitur, nisi plenè de jure suo docuerit, *c. 2. de restit. spol. in 6.*

Verùm hunc text. *c. 2. de restit. spol. in 6.* putarem procedere in circumstantijs casus *ibidem* propositi, si nimirum spoliatus aliquamdiu, id est, modico tempore fuerit in possessione, & ita non tantùm contra illius jus decimandi, sed etiam

CONTRA

contra possessionem præsumatur. Aliàs enim daretur ansa Parochis aliorum jura liberè invadendi, licem movendi, pacem turbandi, scandala violentiarum excitandi &c. quod utique juri & æquitati consentaneum non est, cum regulare sit, quòd etiam vero domino non liceat violenter possessionem rei suæ apud alium existentem invadere sub pœna amissionis dominiij. *L. si quis in tantam. 7. C. unde vi. §. sed ne 7. de vi bon. rap.* & prædo etiam spoliatus restitui debeat. *c. in litteris. 5. de restit. spol. l. 1. §. qui à me. ff. de vi & vi arm.* à qua regula æquitate plena & paci Reip. consulente non ita facilè recedendum, quin potius jura juribus concordanda, *c. cum expediat. de elect. in 6.* Sunt quidam, qui ex hoc textu statuunt generalem exceptionem à regula, quòd *spoliatus ante omnia restituendus sit, quoties jus resistit spoliato & assistit spoliatori. Hen. Can. d. l. c. 16.* Sed cum exceptio potissimùm tantùm in hoc textu ambiguo fundetur, qui ad concordiam jurium & pro bono pacis publicæ aliter explicari potest, non video quare necesse sit hanc exceptionem generalem ex particulari textu statuere, cum alii textus non obscure pugnent in contrarium, videl. *c. 3. de caus. poss. & propr.* ubi circa jus eligendi præsumptio fuit contra extraneos, pro capitulo, ut propterea Barb. *ad d. c. 2. de rest. spol. in 6. n. 8.* rectè differentiam ex modica possessione (de qua *in d. c. 2.*) assignaverit. Item *in c. licet. 28. de præb. in 6.* ubi detinens duas Parochias spoliatus ab Episcopo restitui.

stituitur, cum tamen contra spoliatum & pro
 spoliante faciat jus. *c. de multa. X. & Extrav.
 execrabilis, de præb. urget, quod alibi tradit Barb.
 de Offic. Episc. p. 3. alleg. 127. n. 41. Ricc. tom.
 4. ref. 303. in fin. addit. ad Greg. XV. decis. 312.*
 quod Episcopo circa jura Episcopalia in qui-
 bus habet juris assistentiam contra quemcun-
 que, non detur manutentio, quando adverfa-
 rius est in possessione temporis considerabilis, ergo
 nec in simili Parocho contra possessorem de-
 cimarum.

Quod si parochia sit Monasterio incorpora-
 ta, tunc quantum ad Decimas Monasterium
 censetur loco Parochi, & tam contra Paro-
 chianos, quam etiam contra Episcopum & Vi-
 carium curam exercentem fundatam inten-
 tionem habebit. *decis. Rot. apud Tambur. de fur.
 Abb. 3. Decis. 102.*

Quæritur autem I. Cui Parocho solvendæ
 sint Decimæ si quis in una parochia Sacra-
 menta percipiat, in altera sua prædia sita
 habeat?

Hæc quæstio deciditur in *c. ad Apostolica. 20.
 h. 1.* ubi Pont. respondet, Decimas personales
 solvendas esse Parocho Sacramenta ministran-
 ti, quantum ad prædiales verò attendendam
 esse locorum consuetudinem. Quid autem,
 si nulla constans consuetudo probari valeat, &
 propterea ad terminos Juris communis recur-
 ratur? R. de Jure esse probabilius, quod De-
 cimæ prædiales illi Parocho, intra cujus paro-
 chiam

MAN. PAROCH.

Hh

ehiam

chiam prædia sita sunt, persolvi debeant, ne parochiæ limites confundantur, & plurimæ lites subnascantur. *c. cum sint homines. 18. eod. tit.* Idem dicendum de decimis animalium, quas superius prædialibus annueravimus, ut illi Ecclesiæ solvantur in cujus territorio aluntur. Si in duobus pascantur locis, pro diversitate temporum, decimæ inter illas parochias dividantur pro rata temporis, nisi consuetudo aliud habeat. *Rebus. tract. de decim. q. 8. n. 11.*

- 7 *Queritur II.* Cui debeantur Decimæ Novalium? Supponendum inprimis Novale aliquando sumi *proprie* aliquando *improprie*: *proprie* dicitur locus prius omninò sterilis ad culturam redactus v. g. si ex sylva extirpata, vel palude siccata agri fiant, aut si fundus, qui ab hominum memoria fuit incultus denuò ad culturam redigatur, *c. quid per novale. de verb. sign. Improprie* autem, si in locum ante cultum novi fructus inserantur v. g. si ex vinea aut prato fiat ager vel e contra: vel certè prout in Jure Civili Novale dicitur terra præcisa quæ anno inculta jacuit. *L. Sylva. 30. §. novalis. ff. de V. S. d. c. quid per novale.* his præmissis si Novalia intra fines alicujus parochiæ exurgant, Decimæ eorum debentur illi parochiæ; si verò in loco nullius parochiæ fiant. v. g. si sylva, quæ inter duas Parochias jacens pro utriusque termino fuit assignata, ad culturam redigatur, Decimæ horum Novalium debentur Episcopo, quia ipse est Parochus loci qui proprium

prium Parochum non habet, *c. quoniam. 3. §*
ibi Panorm. n. 2. h. t. Sed

Quæritur III. An etiam Parocho debean-
 tur Decimæ Novalium, si alius intra fines suæ
 parochiæ Jus decimandi habeat ex privilegio
 vel infeudatione? In hac quæstione duo quasi
 extra controversiam sunt. † I. quòd privile- 8
 gium vel infeudatio aut emphyteusis de Deci-
 mis concessa *Laicis* non extendatur ad Nova-
 lia *proprie* dicta (benè autem ad *impropria*) quia
 talis concessio tum propter personam Laici
 non implentis spirituale ministerium, ob quod
 dantur Decimæ, tum propter præjudicium
 Parochialium Ecclesiarum, odiosum & restrin-
 gendum est, *c. tua. 25. in fin. de decim. † II.* quòd 9
 Religiosi, qui Decimas acquirunt cum consen-
 su Episcopi de manibus Laicorum justè deti-
 nentium, *jux. c. cum Apostolica. 7. de his qua fiunt*
à Præl. non possint ex translatione hujus Juris
 in te, Decimas Novalium petere, sicut nec ipsi
 Laici potuissent, secundum vulgatas regulas,
 quòd nemo plus Juris in alium transferre pos-
 sit, quàm ipse habeat, & surrogatum sapiat na-
 turam ejus, in cujus locum surrogatur. *c. 2. in*
fine. h. t. in 6.

At magna est dissensio, utrùm si *personis Ec-* 10
clesiasticis, privilegium decimandi à S. Pontif.
 concessum sit, per tale Privilegium etiam De-
 cimæ Novalium comprehendantur? Affirma-
 tivam cum gloss. & Abbate, *in c. ex parte. 27. h.*
per tex. ibidem. plerique veteres Canonistæ te-

H h 2 nuerunt,

nuerunt, ut refert Barb. *in eod. cap. ex parte 27. h. t.* ita enim sonat tex. *in d. c. ex parte. cum tibi quod majus est, sit concessum, ut videlicet Decimas de laboribus terra Parohiarum tuarum cum integritate percipias, de Novalibus eas exigere satis potes: quia ubi majus conceditur, minus concessum videtur.* Econtra Recentiores existimant Privilegium decimandi etiam Ecclesiasticis concessum non comprehendere Decimas Novalium, fundantur partim in communibus Juris regulis, quod Privilegia concernentia præjudicium tertij restringenda. *c. olim. de V. S.* item quod Privilegia non extendantur ad futura tempore concessionis non extantia. *c. fin. de rescript.* partim verò in *cap. 2. de decim. in 6.* ubi satis clarè insinuatur, quod Jus percipiendi Decimas Novalium debeat per speciale Privilegium concedi, & non contineatur in Jure percipiendi veteres Decimas. Textum autem *in d. c. ex parte* accipiunt de casu, de quo loquitur, videlicet quod Prælatus possit petere Decimas Novalium de Parochijs suo Monasterio incorporatis, in quibus loco Parochi est. *Covar. var. res. lib. 2. c. 17. n. 13. Gutier. Canon. qq. lib. 2. c. 21. n. 120. Barb. in d. c. ex parte. n. 6.*

Puto in hac difficultate imprimis inspicienda esse verba & mentem Privilegij; nam si habeat verba ampla & favorabilia, ex quibus colligi possit, mentem privilegiantis se extendere etiam ad Novalia v. g. *concedimus, ut omnes & quascunque Decimas, vel omnem Decimationem,*

talis territorij percipere possis, &c. dicendum erit, tale Privilegium etiam Novalia comprehendere, sicut id ipsum secundæ sententiæ authores admittunt. *Gutier. d. l. n. 25.* & fundamentum est in *d. c. ex parte ibi: ut Decimas cum integritate percipias, &c.* Cæterum si Privilegium sine hujusmodi verbis prægnantibus tantum in forma communi concessum sit, utraque sententia suis non destituitur argumentis & rationibus. Verum cum in causa & interpretatione novalium plurimum attendendum sit ad præjudicium Parochialium Ecclesiarum, *per text. in d. c. quid per Novale. in fin. de V. S.* nec non in qualibet causa favor litigantis (si ille non sit privatus sed publicus & de Jure) considerari debeat, *c. fin. de sent. & re jud.* ideo putarem has dissentientes opiniones aliquantulum ita conciliari posse; Si nimirum Parochus in hac questione concurreret cum Monasterio, quod ipsum etiam Sacramenta fidelibus dispensare solet, & idcirco magnum favorem meretur, Jusque decimandi esset in parvo districtu concessum, ita ut Parocho sufficiens sustentatio relicta fuisset, existimarem primam sententiam pro Monasterio fore præferendam, eamque confirmo *ex c. quia circa. 22. de Privil.* ubi remissio Decimarum Episcopaliū Monasterio indefinitè facta extenditur etiam ad Decimas possessionum futuri temporis, quas scilicet Monachi primùm ex postfacto acquirunt; *cum nihil,* inquit ibidem Pontifex, *exceperit & potuerit ex-*

rit excepisse, ac in beneficijs sit plenissima interpretatio adhibenda, nec debeat una eademque substantia diverso jure censi. Quæ decisio & rationes Pontificis optimè adduci possunt contra rationes pro secunda sententia adductas, neque *tex. in c. 2. h. t. in 6.* adeò clarus est, quin responderi possit, cum non loqui de Privilegio à S. Pontif. concessio, sed si Religiosi Decimas à Laicis acceperint, sicut in fine declarari videtur, item si valdè grave præjudicium Parochorum vertatur. Interpretatio verò, quæ à Covar. & alijs adfertur ad *d. c. ex parte.* quòd nimirum loquatur de Jure communi & proprijs Monasterij Parochijs, in quibus Abbas loco Parochi est, non omnimodè satisfacit, tum quòd hoc modo non fuisset dubitandi ratio, quin Decimæ Novalium ad Abbatem pertinerent, utpotè nullo alio ibidem existente, qui Jura parochialia prætere possit, tum quòd Pontifex non se fundet in Jure communi & proprietate parochiarum, sed in eo, quòd *ubi major conceditur, minus concessum esse videtur.* Quia tamen additur in textu, *de laboribus Parochiarum tuarum &c.* Ideò hoc rectius accipitur de illis parochijs, non quæ pleno jure pertinebant ad monasterium, (circa quas ut dictum, non fuisset dubitandi ratio) sed in quibus Monasterium habebat solum Jus præsentandi, & Decimas ex Privilegio, ut etiam advertit Henric. Canis. *de Decim. c. 11. n. 9.* Sin autem Parochus concurreret cum singulari aliqua

aliqua persona Ecclesiastica, vel cum Monasterio quidem, sed posset probare, per amplitudinem Privilegij se multum gravatum & vix habere congruam sustentationem, tali casu non dubitarem alteram sententiam in Parochi favorem amplecti.

Quæritur IV. Utrum is, qui ex *prescriptione* habet Jus decimandi in aliena parochia, possit Decimas Novalium exigere? *R.* † esse distin. II. *II*
 guendum inter Novalia *impropiè dicta*, & Novalia *propriè dicta*. De Novalibus *impropiè dictis*, quando scilicet vinea ager fit, & c. *prescribens* Decimas de novis fructibus petere poterit: quia Jus decimandi in illo agro *hæcenus* possedit, & *prescripsit*, c. *cùm in tua*. 30. *h. 1.* De Novalibus autem *propriè dictis* *regulariter* Decimas petere non poterit, sed ad Parochum pertinebunt: quia *cùm in loco* Novalium ex defectu culturæ & consequenter fructuum, nullam decimationem exercere poterit, intrat regula, quod non censeatur plus *prescriptum* quam *possessum*, c. *cùm contingat*. 29. *Sibi DD. h. 1.*

Idem dicendum existimo, si ex prato, in quo *prescribens* nullas Decimas fœni percepit, ager fiat. *Arg. in d. c. cùm contingat*. Licet enim hujusmodi Novale forsan in rigore sit *impropiè tantum* Novale, subest tamen respectu *prescribentis* ratio, quæ in Novalibus *propriè dictis* militat, quod nimirum in tali loco nullum Jus decimandi *exercitum*, *possessum*, & *prescriptum* sit.

Hh 4

Quæ.

12 *Quæritur autem V. Utrum præscribens nullo casu possit Decimas de Novalibus propriè dictis accipere? S. Pontifex in d. c. cum contingat, generaliter excipit casum, quo præscribens potest aliquam rationabilem causam allegare, ex qua demonstrat Decimas Novalium ad se pertinere. Porrò quænam sit talis causa rationabilis ibidem non exprimitur, sed DD. unam vel alteram enumerant. Nimiram 1. si Decimæ præscriptæ sint intra limites certi prædij & ibi pars aliqua inculta ad culturam noviter redigatur, maximè si pars illa minor sit, quia una eadèmq; res non debet diverso Jure censi, & major pars ordinariè trahit ad se minorem. 2. si ex loco inculto præscribens Decimarum nomine aliquid saltem utilitatis prius perceperit. v. g. ex ligno, glandibus, arundinibus, &c. vid. Gutierrez. l. 2. c. 21. n. 102. Gilken de præscript. p. 1. c. 6. n. 281. 3. videtur planè causa rationabilis si præscribens præter ordinarium Jus decimandi insuper præscriptionem Juris percipiendi Decimas Novalium probare possit, demonstrando videlicet, quòd hæctenus de exurgentibus Novalibus semper solitus fuerit Decimas accipere, quæ tamen præscriptio si resultet ex diversis actibus respectu diversorum, videtur potiùs assumere naturam consuetudinis, neque rarum est, ut idem actus diverso respectu nunc præscriptio nunc consuetudo dicatur teste Panorm. in c. fin. de consuet. veluci si Episcopus sine Consilio Capituli soleat visitare diæce-*

diæcesim, respectu Capituli & Episcopi erit *prescriptio*, respectu diæcesis & populi erit *consuetudo*; poterit fortassis etiam huc accomodari doctrina Panorm. *in c. cum in tua. 30. de Decim.* & Harp. *ad tit. Instit. de usucap. n. 253.* quod ex præscriptione specierum resultet præscriptio generis.

Queritur VI. An Parochus possit inhibere parochianis, ne Decimas separent, nisi se vel suo nuntio præsentem? *R.* † Affirmativè *arg. l. 13 si suspecta. 29. de inoff. test. Spec. in tit. de Decim. ad fin. Covar. lib. 1. c. 17. n. 8. v. octavo.* imò tametsi de consuetudine contraria in aliquo loco Decimatio absente Parocho vel in horreo fieri soleret, si tamen Parochus posset probare, se multoties exinde defraudatum esse, justè peteret ab Episcopo istam consuetudinem declarari invalidam, ex eo quod sit damnosa Ecclesiæ & occasionem peccato præbeat, *cap. 1. de consuet.*

Queritur VII. An Decimæ de integris fructibus, vel de ijs tantum, qui supersunt deductis impensis necessarijs solvi debeant? *R.* differentiam esse faciendam inter Decimas *prediales & personales.* In illis nulla fit expensarum deductio, secus in istis, *c. pastoralis. de Decim.* rationem hujus differentiæ communiter assignant, quod Decimæ *prediales* debeantur eo modo, quo fuerunt institutæ in veteri lege, in qua Deus non respexit ad Jus Civile futurum, quatenus ex illo verbum *fructus* interpretandum

dum sit, sed id verbum *fructus* intellexit naturaliter, prout in fundo crescent, & Dei beneficio percipiuntur. At verò cum Decimæ *personales* debeantur ex sola lege Ecclesiæ, nec ullum de illis in lege veteri sit præceptum, merito effectum est, ut in illis Jure humano inventis, & post Jus Civil. institutis, verbum *fructus* civiliter (id est, deductis impensis *l. fructus. 7. ff. soluto Matrim.*) consideretur *Barb. de Offic. Par. p. 1. c. 6. n. 181.*

- 15 *Queritur VIII.* Utrum parochiani teneantur proprijs sumptibus deferre Decimas in horrea Parochorum? *R.* principaliter attendendas esse consuetudines locorum, & diocesium, valent enim consuetudines, ut Decimæ vel à Parocho asportentur, vel ab ipsis parochianis deferantur. *Gutier. Canon. qq. lib. 2. c. 21. n. 45.* abstrahendo autem à consuetudine magis communiter sentiunt DD. de Jure obligari parochianos, ut in horrea Parochi Decimas deferant, suis etiam proprijs sumptibus. *per text. & gloss. in c. revertimini. 65. 16 q. 1. Gutier. d. l. n. 43. Riccius id Praxi aurea p. 2. resol. 244.* † Si rusticus fuerit in mora solvendi, quando tenebatur solvere, & Parochus paratus erat accipere, interim Decimæ pereant, hic interitus ad rusticum spectat, secus si voluisset solvere & Parochus noluisse acceptare; mora enim sua cuilibet nocere debet. *e. mora. de R. l. in 6.* Si tamen Parochus postea voluisset acceptare & rusticus non dederit, attenditur

ditur posterior mora, *l. illud. de peric. & commod. rei vend. Gloss. in cap. cum homines. 7. in v. fructibus collectis. h. t. Pan. ibid. n. 7.*

Quæritur IX. An Decimæ non solutæ se-¹⁷ quantur possessorem prædij? pone, quòd venditor prædij longo tempore non solverit Decimas, nunquid Parochus possit illas Decimas non solutas ab emptore petere? *R.* Affirmativè; ita tamen, ut emptor suum regressum ad compensationem damni propter evictas Decimas contra venditorem habeat. Ratio desumitur ex *l. Imperatores. 7. de Publician. & L. prædij. 36. ff. de jure fisci.* ubi ita de vectigalibus & tributis constitutum est, ut ad ea etiam præteriti temporis solvenda possessores prædiorum conveniri possint, eo quòd ipsa prædia potiùs, quàm personæ obligentur. Unde rectissimè argumentum ad Decimas deduci potest, tum quòd Decimæ (quæ etiam *tributa egentium animarum* dicuntur, *c. Decima. 66. 16. q. 1.* & ante omnia *tributa* propter prærogativam dominij Generalis persolvendæ sunt, *c. cum non sit. 33. h. t.*) magis à prædio, quàm personâ debeantur, sicut eâ de causâ etiam Judæi Decimas *prædiales* solvere debent, *c. de terris. 16. ubi gl. in v. persolvendas. h. t.* & habens prædia in alia Parochia, quàm ubi percipit Sacramenta, in illa ubi eadem prædia sita sunt, Decimas dare debet, ut supra *q. 1.* dictum: tum quòd Decimæ sint *onus reale*, quòd in quemcunque possessorem transit, atque si extent utili vindicatoria

toria

18 toria (præviâ ꝛ actione ad exhibendum vel communi dividundo, si à reliquis fructibus separatae non sint) aut si non extent, utili conditione ex d. l. Imperatores. junct. c. 1. de novi. oper. nunc. peti possint. c. moderamine. 23. ubi gl. in V. vindicent. 19. q. 1. c. pastoralis. & c. cum non sit. x. h. t. atque hanc sententiam cum multis antiquis tradit Pan. in c. cum homines. 7. h. t. n. 6. Riccius p. 2. resol. 57. Rebus. de Decim. q. 9. n. 9. ubi & aliud notabile referunt ex Fed. de Senis. Comfil. 81. n. 2. Si Parochus vel Ecclesia propter Decimas malit venditorem convenire, quàm novum emptorem, qui fortè propter potentiam suam est difficilis conventionis, hoc esse ei concedendum, ne id, quod in favorem Ecclesiae est introductum, ut novum possessorem convenire possit, in ejus odium retorqueatur, dum enim venditor prædium possedit, & fructus integros percepit, nata est contra eum actio personalis, seu conditio ex Canone ad solvendas Decimas, quæ per venditionem prædij exspirasse non videtur.

19 Verùm quæ hæc hæctenus dicta sunt non admittit Henr. Canis. de decim. cap. 4. & Henr. Zoefius eodem tit. n. 52. eamque inter tributa sive vectigalia & inter decimas differentiam constituunt, quod onere tributorum ipsa prædia, onere verò decimarum ipsi tantùm fructus afficiantur: qua ratione, inquit, si prædia elocata sint, non domini prædiorum, sed conductores seu fructuum perceptores solven-

solvendas decimas obligantur. *c. dilecti. 8. c. à nobis. 24. & c. una nobis. de dec.*

Attamen hac contraria opinione Canisij & Zælij non obstante, (cui tuam relinquo probabilitatem) videtur mihi prior sententia Panorm. Riccij & aliorum *cc. LL.* optimè ex jure defendi posse, pro favore nimirum Ecclesiæ, quæ aliàs regulariter privilegia fisci & Reipub. participat, quoties casus est applicabilis. *Ever. in Top. à fisco ad Ecclesiam, Lauret. de Franch. de Controv. regul. p. 2. q. 96. & ibidem Pasqual. in addit.* Indubitatum autem est fisci privilegium, ut novos possessores ob non soluta tributa convenire possit. *d. L. prediis. 36. de jure fisci. & L. Imperatores. de vectig. L. 2. C. sine censu. &c.* & tanto magis procedet argumentum à fisco ad Ecclesiam, cum Decimæ magis quàm tributa privilegiatæ sint & ante hæc persolvi debeant. *d. c. cum non sit. h. t.* Parum verò convincit illa assignata inter & tributa & decimas differentia, quia hoc ipsum est in questione, an ob decimas præcisè tantùm ipsi fructus, vel potiùs prædia propter fructus quatenus decimales obligata sint, prout etiam tributa fructuum impendia sunt, ut ait *I. C. in L. neque stipendium. 13. ff. de impens. in reb. dotal.* & per *as & libram* imponuntur juxta proportionem reddituum sive fructuum bonorum. *Ro. land. à valle. 1. Conf. 66. n. 15.*

Nec est bona illatio, conductores prædiorum tenentur ad solvendas decimas, ergò ipsa præ-

sa præ-

fa prædia non sunt obligata. Imò rediv hic iterum pulchrè argumentum à tributis ad decimas. Nam per tex. notab. cum expositione Gottofredi in *L. obfistere. 10. C. de annon. & tribut.* etiam tributa à colonis & emphyteutis solvuntur junct. *L. 2. C. de jure Emphyteut.* & si isti revoluto anni spatio intra 6. menses non solverint tributa, domini prædiorum conveniuntur. Et non incongruè dici potest, dominum in effectu per colonum solvere decimas, utpote cui illud onus decimarum in sua pensione decedit, & tantò minùs à colono accipit.

Si inltes, tributa solvenda etiam datà sterilitate, decimas verò non nisi enatis fructibus, ideò patere, quòd illa præcisè prædijs, ista fructibus adhærent. R. ex hac instantia non plus evinci, quàm quòd tributa simpliciter sint onus prædiorum, decimæ verò sub implicita conditione nasciturorum fructuum: præterquam quòd in magna sterilitate, ubertate priorum vel sequentium annorum aut aliorum bonorum seu prædiorum non compensabili, saltem de æquitate etiam tributorum remissio facienda sit, tanquam cessante causa. *arg. L. 1. C. de omni agro deserto.*

Deinde *Decimatio* valdè similis est exactioni *annonæ*, quæ de frugibus dabatur, teste Gottofred. ad rubric. *C. de annon.* & tamen hanc tributis comparari vix dubium esse potest ex rubrica. *§. 1. C. de annonis & tributis.* & quidem in specie ad propositum nostrum, quòd *annonæ* à defun.

ad defuncto debita non præstetur à coheredibus
pro portione hereditaria, sed à possessore præ-
diorum frugiferorum, decisum est in *L. 2. C.*
jam d. t. dico, à defuncto debita, quod exinde
satis apparet, quia ibi Imper. loquitur de *are*
alieno & ijs, quæ heredes quatenus heredes a-
deoque *ex persona defuncti* solvere debent; de
fuura enim annona, ubi prædia hereditaria
jam sunt facta proprium Patrimonium heredis,
non fuisset dubitandi ratio.

Addo tamen, cum hæc argumentatio à tri-
butis ad Decimas præcipuè favore Ecclesiæ &
ob administrationem Divinorum procedat, ei-
dem locum haud fore, si Decimatio competat
laico, vel Clerico ex titulo patrimoniali vel sin-
gularis privilegij. §. II.

Quo Fundamento alijs præter Parochum
Jus declinandi competere possit.

SUMMARI A.

1. Ecclesiastici acquirunt Decimas ex privilegio,
incorporatione, prescriptione, & donatione
laicorum.
2. Quid requiratur ad prescriptionem Decimarum.
3. Laici quamvis sint incapaces Decimarum, pos-
sunt tamen aliquot modis eas habere.
4. Prescriptione etiam immemorali non potest lai-
cus Jus directum decimandi acquirere.
5. Neque etiam consuetudine generali alicujus loci.
6. Laici multi habent Decimas cum periculo anti-
marum suarum.
7. Ex temporis immemorialitate presumitur omni
meliori modo pro Decimis laicorum. §. Quid